

Brussel, 29.1.2014
COM(2014) 55 final

2014/0028 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

**tot wijziging van Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU tot verlening van financiële bijstand
van de Unie aan Portugal**

TOELICHTING

Op 17 mei 2011 heeft de Raad Portugal, op verzoek van Portugal zelf, financiële bijstand verleend (Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU van de Raad) ter ondersteuning van een krachtig economisch hervormingsprogramma dat erop gericht is het vertrouwen te herstellen, de economie wederom op een duurzaam groeipad te brengen en de financiële stabiliteit in Portugal, de eurozone en de EU te waarborgen.

Overeenkomstig artikel 3, lid 10, van Besluit 2011/344/EU heeft de Commissie samen met het IMF en in samenspraak met de ECB voor de tiende maal getoetst welke vorderingen bij de uitvoering van de overeengekomen maatregelen zijn gemaakt, hoe doeltreffend deze zijn en welk economisch en sociaal effect ze sorteren.

Gelet op de recente economische, budgettaire en financiële ontwikkelingen en beleidsmaatregelen is de Commissie van oordeel dat in de economische beleidsvoorwaarden die aan de bijstand verbonden zijn, een aantal wijzigingen moet worden aangebracht om de doelen van het programma te verwezenlijken, zoals toegelicht in de overwegingen van de voorgestelde wijzigingen in het uitvoeringsbesluit van de Raad.

Vorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU tot verlening van financiële bijstand van de Unie aan Portugal

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 407/2010 van de Raad van 11 mei 2010 houdende instelling van een Europees financieel stabilisatiemechanisme¹, en met name artikel 3, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 17 mei 2011 heeft de Raad Portugal, op verzoek van Portugal zelf, bij Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU van de Raad² financiële bijstand verleend. Deze financiële bijstand werd verleend ter ondersteuning van een krachtig economisch en financieel hervormingsprogramma ("het programma") dat erop gericht is het vertrouwen te herstellen, de economie wederom op een duurzaam groeipad te brengen en de financiële stabiliteit in Portugal, de eurozone en de Unie te waarborgen.
- (2) Overeenkomstig artikel 3, lid 10, van Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU heeft de Commissie samen met het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en in samenspraak met de Europese Centrale Bank (ECB) van 4 december 2013 tot 16 december 2013 voor de tiende maal getoetst welke vorderingen de Portugese autoriteiten bij de uitvoering van de overeengekomen maatregelen op grond van het programma hebben gemaakt.
- (3) De bbp-kwartaalgroei is in het derde kwartaal van 2013 positief gebleven en de kortetermijnindicatoren wijzen erop dat het verwachte economisch herstel gaande is. Volgens de ramingen is het reële bbp op jaarbasis in 2013 nog met 1,6 % afgenomen, maar zal het in 2014 en in 2015 weer groeien met respectievelijk 0,8 % en 1,5 %. De vooruitzichten voor de arbeidsmarkt zijn eveneens verbeterd, maar de werkloosheid blijft hoog en bereikt in 2014 naar verwachting een piek van 16,8 % om daarna geleidelijk te dalen. Er blijven neerwaartse risico's verbonden aan de macro-economische vooruitzichten omdat het verwachte herstel staat of valt met positieve ontwikkelingen in het handelsverkeer en op de financiële markten, die weer mede worden bepaald door de bredere Europese vooruitzichten.
- (4) Tot november 2013 heeft het overheidstekort op kasbasis een verbetering ter grootte van 0,25 % van het bbp (ongerekend uitzonderlijke factoren) laten zien in vergelijking met dezelfde periode van het jaar daarvoor. Dit kwam doordat de ontvangsten sterker waren toegenomen dan de uitgaven. De versnelling van de groei van de

---

¹ PB L 118 van 12.5.2010, blz. 1.

² Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU van de Raad van 17 mei 2011 tot verlening van financiële bijstand van de Unie aan Portugal (PB L 159 van 17.6.2011, blz. 88).

belastingontvangsten is te danken aan het herstel van de bedrijvigheid in de afgelopen maanden en aan een verbeterde efficiëntie van de belastingdienst, met name op het gebied van de fraudebestrijding. Aan de uitgavenzijde is de uitvoering van de begroting over het geheel genomen in overeenstemming met de streefcijfers van de tweede aanvullende begroting.

- (5) Het streefcijfer voor het overheidstekort van 5,5 % van het bbp (ongerekend de herkapitalisatie van banken) in 2013 wordt waarschijnlijk gehaald en het uiteindelijke tekort ligt mogelijk zelfs nog onder het streefcijfer. Dit komt doordat de positieve risico's zich in de laatste maanden van het jaar inderdaad hebben voorgedaan, terwijl de meeste negatieve risico's uit beeld verdwenen. Met name op het gebied van de belastinginning zijn de resultaten naar verwachting beter dan de impliciete streefcijfers van de tweede aanvullende begroting. Bovendien heeft de eind 2013 gelanceerde eenmalige pardonregeling voor niet-afgedragen fiscale en socialezekerheidsbijdragen circa 0,3 % van het bbp meer opgeleverd dan waarop was gerekend. De EU-middelen zijn ook beter geabsorbeerd dan eerder was geraamd. Voorts zijn de negatieve risico's die voortvloeiden uit de heronderhandelingen over de publiek-private partnerschappen (PPP's), inmiddels afgezwakt. Niettemin blijft er nog een aantal hardnekkige negatieve risico's bestaan; met name kunnen de ontvangsten uit de vastgoedbelastingen achterblijven, terwijl ook bij bepaalde uitgaven, en vooral de personeelskosten, het intermediair verbruik en de pensioenuitkeringen, overschrijdingen niet zijn uitgesloten.
- (6) De overheidsbegroting van 2014 en andere flankerende wetgeving berusten op een beoogd tekort van 4 % van het bbp over 2014. Om dat streefcijfer te halen, is overgegaan tot de tenuitvoerlegging van consolidatiemaatregelen ter grootte van ongeveer 2,3 % van het bbp, die voor 2014 mede nodig zijn in verband met budgettaire druk en met de noodzaak om de voorlopige begrotingstoewijzing op andere wijze te structureren. De maatregelen hebben voornamelijk een permanent karakter en bestaan hoofdzakelijk in uitgavenbesparingen.

Het leeuwendeel van de in 2014 te leveren consolidatie-inspanningen, ongeveer 1,8 % van het bbp, berust op de resultaten van de overheidsuitgaventoets die in het afgelopen jaar is uitgevoerd met de bedoeling de billijkheid en de efficiëntie van de sociale overdrachten en de openbare dienstverlening te verhogen. De voornaamste in het kader van de overheidsuitgaventoets genomen maatregelen hebben op de volgende drie hoofdterreinen betrekking:

- (a) een beperking van de personeelsuitgaven in de overheidssector door het personeelsbestand van de overheidssector in te krimpen en door de samenstelling ervan naar hogergeschoolde medewerkers toe te wijzigen, met name door middel van een herkwalificatieprogramma en een vrijwillige afvloeiingsregeling, een verdere convergentie van de arbeidsregels van de overheidssector en de privésector, alsook de herziening van de loonschaal en de stroomlijning van de loontoeslagen, en een verhoging van de door begunstigen te betalen bijdragen aan de bijzondere volksgezondheidsverzekeringen die bedoeld is om deze regelingen zelffinancierend te maken;
- (b) een beperking van de publieke pensioenuitgaven aangezien de houdbaarheid ervan in het licht van de demografische ontwikkelingen opnieuw moet worden bezien terwijl de laagste pensioenen worden beschermd, door de wettelijke pensioenleeftijd middels wijzigingen in de houdbaarheidsfactor te verhogen, een herijking van de buitengewone solidariteitsbijdrage door de minimumdrempel

voor de toepassing van het progressieve tarief en de drempels voor de toepassing van hogere tarieven te verlagen, en een stroomlijning van de nabestaandenpensioenen in het kader van zowel de pensioenregeling van ambtenaren (CGA) als de algemene pensioenregeling, en een verlaging van de levenslange pensioenen voor politici;

- (c) besparingen op het intermediaire verbruik en de uitgavenprogramma's van alle vakministeries.
- (7) Om het voor 2014 beoogde tekort van 4 % van het bbp te halen, zijn in het uit de overheidsuitgaventoets resulterende pakket daarnaast enkele permanente maatregelen aan de ontvangstenzijde opgenomen die met 0,4 % van het bbp iets minder opleveren; het gaat om maatregelen die tot een verdere verbetering van de billijkheid en efficiëntie van de huidige belasting- en uitkeringsstructuur moeten leiden. Bovendien wordt een aantal eenmalige maatregelen, samen goed voor 0,2 % van het bbp, ten uitvoer gelegd waarmee de kosten van de eenmalige betalingen vooraf die voortvloeien uit de invoering van een op het principe van wederzijdse instemming gebaseerde afvloeiingsregeling in de overheidssector, meer dan gecompenseerd worden.
- (8) De meeste van de bovengenoemde maatregelen zijn vastgesteld in de begrotingswet 2014 of bij wijzigingen in specifieke wetgeving. Een aantal van de beoogde consolidatiemaatregelen is op dit moment evenwel nog niet volledig in wetgeving omgezet. Daarbij gaat het onder meer om de aanscherping van de voorwaarden om voor een nabestaandenpensioen in aanmerking te komen (bovenop de wijziging in de vervangingspercentages bij cumulatie met andere pensioenen), om de verkoop van vergunningen voor on-linegokken, om de overdracht van het ziekenfonds van de posterijen (CTT) aan de overheid en om de verkoop van havenconcessies.
- (9) Een brede hervorming van de vennootschapsbelasting (VB) die is gericht op vereenvoudiging en op de bevordering van de internationalisering en het concurrentievermogen van het Portugese bedrijfsleven, is in december 2013 door het parlement goedgekeurd en op 1 januari 2014 in werking getreden. De verlaging van het standaard VB-tarief van 25 % naar 23 % en de invoering van een verlaagd tarief van 17 % voor de eerste 15 000 EUR van het belastbaar inkomen van kmo's (het mkb) vormen een essentieel onderdeel van de hervorming. Naast de bestaande extra heffingen komt er een derde extra overheidsheffing van 7 % op belastbare winsten boven de 35 miljoen EUR. Andere belangrijke onderdelen van de hervorming bestaan in een herziening van de fiscale stimulansen, wijzigingen in de heffing van belasting op dividend en kapitaalwinsten en van groepen en in de regeling voor immateriële activa, de invoering van een regeling voor de deelnemingsvrijstelling, een verlenging van de periode waarin verliezen voorwaarts kunnen worden verrekend, en een verdere beperking van de renteaftrek.
- (10) Volgens de prognoses bereikt de schuldquote in 2013 een piek van bijna 129,5 % en loopt deze daarna terug. Het schuldprofiel is, in vergelijking met de gecombineerde achtste en negende toetsing, ondanks een beter dan verwachte uitvoering van de begroting opwaarts bijgesteld. Dit komt grotendeels doordat het kassaldo van de schatkist fors is gestegen en een aantal transacties van het fonds tot financiële stabilisatie van de sociale zekerheid om de schuld op korte termijn terug te dringen, is uitgesteld tot 2014. Dienovereenkomstig bereikt de nettoschuld — ongerekend de kasdeposito's van het IGCP — een piek van zo'n 120 % van het bbp, hetgeen iets onder het bij de laatste toetsing verwachte niveau ligt. Vanaf 2014 zou de

overheidsschuldquote moeten gaan dalen onder invloed van het verwachte economisch herstel, een daling van de kasdeposito's en de uitvoering van de transacties van het socialezekerheidsfonds om de schuld op korte termijn terug te dringen.

- (11) Het proces van budgettaire aanpassing wordt geflankeerd door een reeks structurele begrotingsmaatregelen om de overheidsuitgaven beter onder controle te krijgen en de inning van de ontvangsten te verbeteren. Bij de ingrijpende hervorming van de budgettaire kaderwet wordt op een aantal belangrijke terreinen vooruitgang geboekt. Gezien de omvang van de hervorming en de noodzaak van breed overleg met alle relevante belanghebbenden zal het proces evenwel naar verwachting in twee fasen verlopen. Het systeem van toezicht op het aangaan van nieuwe verplichtingen werpt vruchten af doordat de ontwikkeling van nieuwe betalingsachterstanden aan banden wordt gelegd, maar de uitvoering ervan moet nauwlettend worden gemonitord teneinde ervoor te zorgen dat financiering beschikbaar is voor de verplichtingen. Er wordt een taskforce opgezet voor de evaluatie en verbetering van dit proces. Er worden hervormingen in het overheidsapparaat doorgevoerd om het ambtenarenapparaat en de overheidsentiteiten te moderniseren en te rationaliseren. De hervormingen in de richting van een modern, op de naleving van de regels gericht model voor de omgang met risico's in het ontvangstenbeheer gaan voort. Onlangs is een nieuwe risicobeoordelingseenheid opgericht, die binnenkort operationeel wordt en zich in de eerste plaats gaat richten op een betere naleving van de regels door bepaalde groepen belastingbetalers, zoals zelfstandigen en vermogende particulieren. Andere hervormingen, zoals de vermindering van het aantal lokale belastingkantoren, hebben vertraging opgelopen. Hoewel bij de PPP-heronderhandelingen vooruitgang is geboekt, bleek het niet mogelijk om deze eind 2013 af te ronden. Niettemin wordt voor 2014 en daarna op aanzienlijke besparingen gerekend. De staatsbedrijven hebben eind 2012 gemiddeld genomen een operationeel evenwicht bereikt en er zijn aanvullende hervormingen gepland om een nieuwe verslechtering van hun resultaten te voorkomen. Het privatiseringsproces verloopt goed en de opbrengsten zijn hoger dan waarop in het programma is gerekend. De hervormingen in de gezondheidszorg leveren significante besparingen op en liggen nog in grote lijnen op koers.
- (12) De beleidsimplementatie en hervormingen in de gezondheidszorg vorderen gestaag en leveren besparingen op door efficiëntiewinsten. Het geconsolideerde tekort voor de sector is sinds 2010 fors teruggedrongen. Vanwege de resterende betalingsachterstanden, de krappe begrotingsmiddelen en de door de herinvoering van de 13e en 14e maand gestegen arbeidskosten waren de autoriteiten echter gedwongen meer vaart te zetten achter de bestaande hervormingen. De aanzienlijke betalingsachterstanden houden nauw (doch niet uitsluitend) verband met de constante onderfinanciering van de overheidsziekenhuizen gelet op hun dienstverlening. De autoriteiten zetten hun inspanningen voort om de lopende hervormingen in het ziekenhuiswezen tot een goed einde te brengen en de reeks maatregelen op het gebied van geneesmiddelen, een gecentraliseerde inkoop en de basiszorg te verfijnen.
- (13) De kapitaalratio's van de banken voldoen nog steeds ruimschoots aan de door de Europese Bankautoriteit voorgeschreven kapitaalbuffers en de programmadoelstelling van een tier 1-kapitaalratio van 10 %. Deze kapitaalbuffer is voor alle banken ook toereikend wanneer deze wordt getoetst aan de nieuwe voorschriften van de Richtlijn Kapitaalvereisten IV voor de evaluatie van het eigen vermogen van banken. Deze nieuwe kapitaalvereisten met een tier 1-kernkapitaalratio van ten minste 7 % zijn vanaf januari 2014 van toepassing. De ratio kredieten/deposito's bedraagt systeembreed 120,7 % en zal waarschijnlijk tot eind 2014 nog verder dalen, terwijl

sommige banken al onder deze drempelwaarde zitten. De inspanningen om de financieringsbronnen voor het bedrijfsleven te diversifiëren, worden steeds verder geïntensiveerd. Op basis van de aanbevelingen in het kader van de in 2013 verrichte externe audit van de bestaande door de overheid ondersteunde kredietlijnen voeren de autoriteiten op dit moment de maatregelen uit die tot een verbetering moeten leiden van de resultaten en het beheer van deze instrumenten, waaronder het vermogen en de praktijk op het gebied van risicobeheer. Het rechtskader voor nieuwe instrumenten voor de herstructurering van schulden van huishoudens, op basis waarvan schuldenregelingen kunnen worden getroffen zonder tussenkomst van de rechter, is inmiddels ingevoerd en is volledig operationeel. Evenzo wordt het effect van de wijzigingen in het recht inzake de insolventie en het herstel van ondernemingen aan een beoordeling onderworpen, nu de nieuwe schuldhervormings- en schulduitvoeringsmechanismen in werking zijn getreden. Aan het instrumentarium voor crisisbeheer wordt de laatste hand gelegd. Het bankenaanpakfonds is inmiddels operationeel, bevoegdheden inzake vroegtijdige interventie zijn ingesteld en de herkapitalisatiewet is gewijzigd op basis van de Mededeling van de Commissie betreffende de toepassing van de staatssteunregels op maatregelen ter ondersteuning van banken in het kader van de financiële crisis³. Er wordt thans gewerkt aan de implementatie van de routekaart voor de verbetering van de doeltreffendheid en het beheer van het nationale garantiestelsel, teneinde beter te kunnen inspelen op de financieringsbehoeften van kmo's.

- (14) Er is verdere vooruitgang geboekt op het gebied van de structurele hervormingen die de groei en het concurrentievermogen moeten bevorderen. De autoriteiten hebben aanvullende maatregelen genomen om de werkloosheid terug te dringen en de arbeidsmarkt beter te laten werken; onder meer is het activeringsbeleid geïntensiveerd en is een implementatieplan voor de jeugdgarantie vastgesteld. Op dit moment wordt gewerkt aan herzieningen in de definitie van eerlijk ontslag in de arbeidswet nadat deze ongrondwettig was verklaard. Ook zijn aanvullende maatregelen genomen op onderwijsgebied, waar over het geheel genomen bevredigende vooruitgang is geboekt.
- (15) De regering heeft voor 2014 een nieuwe heffing voor energie-exploitanten vastgesteld, die nauwlettend moet worden gemonitord om verstoringen in het systeem te voorkomen. Wat de eliminatie van de energietariefschuld en de waarborging van de houdbaarheid van het systeem betreft, zijn nog verdere hervormingen nodig.
- (16) In de telecommunicatiesector en de postsector zijn maatregelen genomen om aan de EU-voorschriften te voldoen en de programmadoelen te halen. De selectie van de aanbieders van de universele dienst en de herziening van het bestaande contract met de gevestigde exploitant zijn positieve ontwikkelingen in de richting van een volledige omzetting van de Universeledienstrichtlijn. Met de bekendmaking van wetgeving tot vaststelling van het kader van de concessieovereenkomst met de nationale aanbieder van de postdienst wordt de huidige concessieperiode bekort en zal de concurrentie dus toenemen. De autoriteiten werken aan een verdere verhoging van de duurzaamheid en efficiëntie in de vervoerssector.
- (17) De werkzaamheden om sectorspecifieke wetgeving in overeenstemming te brengen met de Dienstenrichtlijn vorderen gestaag, hoewel enige vertraging is opgelopen bij de goedkeuring van het regelgevingskader voor de bouwsector en van de wijzigingen in de statuten en het huishoudelijk reglement van de diverse beroepsorganisaties na de

---

³

PB C 216 van 30.7.2013, blz. 1.

vaststelling van de horizontale kaderwet voor publieke beroepsorganisaties. De autoriteiten willen de werking van het zogeheten één-loket verder verbeteren.

- (18) De hervorming van de stedelijke huurwet wordt thans aan een beoordeling onderworpen nu het nieuwe rechtskader volledig is ingevoerd. De autoriteiten willen hun inspanningen om belastingontwijking op de huurmarkt te bestrijden, opvoeren.
- (19) Het nieuwe kader van de nationale toezichthoudende instanties krijgt steeds verder gestalte en op dit moment wordt gewerkt aan een wijziging van de desbetreffende statuten, die naar verwachting binnenkort worden goedgekeurd. De bekendmaking van een nieuwe bestuursmaatregel tot vaststelling van de bijdragen van de toezichthoudende instanties voor 2014 heeft vertraging opgelopen.
- (20) De hervormingen van het rechtssysteem liggen nog op schema. Er is vooruitgang geboekt bij de tenuitvoerlegging van de wet tot stroomlijning van de rechterlijke organisatie, er is een wet tot versterking van het orgaan voor rechtshandhavers en curatoren gepubliceerd en er wordt de laatste hand gelegd aan een nieuwe buitengerechtelijke procedure waarin vóór een rechtszaak wordt bepaald welke geschillen buitengerechtelijk kunnen worden beslecht. Met de vaststelling van rechtsbepalingen om de vergunningverlening op het gebied van het toerisme, de industrie en de ruimtelijke ordening te stroomlijnen, zijn weer stappen gezet om het vergunningskader te verbeteren en de administratieve lasten terug te dringen. Wetgeving voor commerciële vergunningen is binnenkort te verwachten en momenteel wordt gewerkt aan een evaluatie van de wettelijke regeling voor de stedenbouw.
- (21) In het licht van deze ontwikkelingen moet Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU worden gewijzigd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

In artikel 3 van Uitvoeringsbesluit 2011/344/EU worden de leden 8 en 9 vervangen door het volgende:

"8. In lijn met de bepalingen van het memorandum van overeenstemming neemt Portugal in 2014 de volgende maatregelen:

- (1) het overheidstekort over 2014 mag niet hoger zijn dan 4 % van het bbp. Voor de berekening van dit tekort wordt geen rekening gehouden met de mogelijke budgettaire kosten van maatregelen ter ondersteuning van het bankwezen in de context van de strategie van de Portugese overheid met betrekking tot de financiële sector. Om dit doel te bereiken, presenteert Portugal consolidatiemaatregelen ter grootte van 2,3 % van het bbp, zoals vastgelegd in de begrotingswet 2014 en de flankerende wetgeving ter zake;
- (2) naast de thans al vastgestelde pensioenmaatregelen wordt de bestaande pensioenwetgeving voor de pensioenregeling van ambtenaren (CGA) uiterlijk eind maart 2014 gewijzigd om de nieuwe regels voor de houdbaarheidsfactor en daarmee de verhoogde pensioenleeftijd ook op deze regeling toe te passen. Portugal werkt in 2014 ook in het kader van de lopende structurele hervorming van de pensioenen nieuwe omvattende maatregelen uit om de houdbaarheid van het stelsel te waarborgen terwijl de billijkheidsbeginselen worden versterkt;

- (3) om mogelijke uitgavenoverschrijdingen in de hand te houden, ziet de regering nauwlettend toe op de inachtneming van de voor de ministeries geldende uitgavenplafonds en brengt zij daarover maandelijks verslag uit aan de Raad van Ministers;
- (4) Portugal gaat snel over tot een concrete invulling en de implementatie van de voorgenomen wijzigingen in de voorwaarden om voor een nabestaandenpensioen in aanmerking te komen, alsmede de voorwaarden voor de verkoop van online-gokvergunningen. Bovendien zet Portugal beslissende stappen op weg naar de verkoop van de havenconcessies;
- (5) de ingrijpende hervorming van de vennootschapsbelasting wordt met het oog op de inachtneming van de budgettaire consolidatiestreefcijfers binnen het bestaande begrotingskader doorgevoerd;
- (6) de stand-stillregel voor belastinguitgaven op centraal, regionaal en lokaal niveau wordt gehandhaafd. De inspanningen om belastingontwijking en -fraude bij de verschillende soorten belastingen te bestrijden, worden verder opgevoerd en onder meer wordt in dit verband het nieuwe e-factureringsstelsel gemonitord. In het eerste kwartaal van 2014 wordt een studie over de schaduw economie op de huizenmarkt verricht om na te gaan hoe de ontwijking van de huurbelasting kan worden teruggedrongen;
- (7) Portugal neemt, mochten er zich ongunstige juridische of andere ontwikkelingen voordoen die hun weerslag hebben op de uitvoering van de begroting, hoogwaardige compenserende maatregelen om het streefcijfer voor het begrotingstekort alsnog te halen;
- (8) Portugal realiseert een overheidstekort van ten hoogste 2,5 % van het bbp in 2015 en roept de stijging van de binnenlandse betalingsachterstanden een halt toe. De strategie om het streefcijfer te halen, berust op het overheidshervormingsdocument over de houdbaarheid van de sociale zekerheid, de hervorming van het overheidsapparaat, de verhoging van de efficiëntie in de gezondheidszorg en het onderwijs, en de milieubelastingen. Momenteel wordt met de politieke en sociale partners breed overleg gevoerd over de verdere stappen op hervormingsgebied. De voortgang in dit proces wordt bij de elfde toetsing tegen het licht gehouden en de in dit verband geformuleerde maatregelen worden in het begrotingsstrategisch document van 2014 verwerkt. Met het oog op de EU-voorschriften voor het begrotingskader wordt in dit document ook nadere informatie over de begrotingsplannen voor de middellange termijn opgenomen;
- (9) Portugal neemt aanvullende maatregelen om het systeem voor het financieel beheer van de overheidsfinanciën verder te versterken. De budgettaire versnippering wordt teruggedrongen door het aantal begrotingsentiteiten te beperken en de indeling van de eigen middelen te evalueren. De strategie voor het valideren en wegwerken van betalingsachterstanden wordt verder ten uitvoer gelegd en de wet voor het toezicht op het aangaan van verplichtingen wordt in alle publieke entiteiten onverkort gehandhaafd om nieuwe betalingsachterstanden te voorkomen. Portugal evalueert de budgettaire kaderwet (BKW) om na te gaan of de desbetreffende EU-wetgeving volledig is omgezet. Voorts voert Portugal een bredere herziening van zijn BKW door waarbij de begrotingskredietstructuur wordt gestroomlijnd, de verantwoordingsplicht wordt versterkt en de overheidsfinanciën nog verder

worden verankerd in een middellangetermijnkader. Portugal zorgt ervoor dat de maatregelen om het nieuwe begrotingskader op het niveau van de centrale overheid te implementeren, ook op regionaal en lokaal niveau worden toegepast;

- (10) Portugal gaat door met de uitvoering van de hervormingsagenda voor een modern en efficiënter ontvangstenbeheer dat aansluit bij de internationale best practices op dit gebied. Portugal brengt het aantal gemeentelijke belastingkantoren in het eerste kwartaal met ten minste 25 % en uiterlijk eind mei 2014 met nog eens 25 % terug. In de belastingdienst wordt voor auditwerkzaamheden ten minste 30 % meer personeel ingezet, gerekend op het totale aantal personeelsleden. Binnen de belastingdienst wordt een nieuwe afdeling opgezet waarin de verschillende aan de belastingbetaler te verlenen diensten worden gecentraliseerd. De eenheid risicobeheer is in het eerste kwartaal van 2014 volledig operationeel en richt zich in eerste instantie op een betere naleving van de regels door zelfstandigen en vermogende particulieren. De situatie op het gebied van de naleving van de belastingregelgeving wordt permanent gemonitord;
- (11) Portugal gaat door met de hervorming van het overheidsapparaat. Na de grondige evaluatie van de loonschalen bij de overheid die bij de twaalfde toetsing moet zijn afgerond, wordt met het oog op de rationalisering en consistentie van het beloningsbeleid voor alle loopbanen in de eerste helft van 2014 één loonschaal ontwikkeld die uiterlijk eind 2014 definitief vaststaat. Deze treedt dan in de plaats van de in de begrotingswet 2014 opgenomen loonherziening. Voorts stelt Portugal naar aanleiding van het onderzoek naar contante toeslagen een verslag op over de grondige hervorming van de loontoeslagen. Bij de elfde toetsing wordt ontwerpwetgeving voor één schaal voor toeslagen gepresenteerd;
- (12) Portugal voltooit de tenuitvoerlegging van de strategie van gedeelde diensten in het overheidsapparaat;
- (13) Portugal legt het nieuwe juridische en institutionele PPP-kader onverkort ten uitvoer. De heronderhandelingen over de PPP's in de diverse sectoren gaan voort om de budgettaire gevolgen van deze partnerschappen in te dammen. Nu de kaderwet voor staatsbedrijven in werking is getreden en de aandeelhoudersrol van het Ministerie van Financiën is versterkt, wordt een technische eenheid voor de monitoring van staatsbedrijven gevormd. De regering zet haar uitgebreide herstructureringsprogramma voor de staatsbedrijven voort om een duurzaam operationeel evenwicht te bereiken. De Portugese regering gaat door met de privatiseringen die al in de pijplijn zijn;
- (14) Portugal dient een verslag in over:
  - i. overlappingsen van diensten en bevoegdheden en andere oorzaken van inefficiënties tussen de centrale en de decentrale overheidsniveaus, en
  - ii. een reorganisatie van het netwerk van gedecentraliseerde diensten van ministeries waarbij in de eerste plaats het netwerk van de Lojas do Cidadão (één-loketten voor overheidsdiensten en nutsvoorzieningen) wordt gestroomlijnd en daarnaast andere strategieën worden ontwikkeld op basis van een efficiëntere indeling van geografische gebieden en een intensiever gebruik van gedeelde diensten en digitale overheidsdiensten;

- (15) Portugal waarborgt de efficiëntie en effectiviteit in de gezondheidszorg door voort te gaan met het rationeel gebruik van diensten en het toezicht op de uitgaven, door de overheidsuitgaven aan geneesmiddelen terug te dringen en door betalingsachterstanden weg te werken;
- (16) Portugal gaat door met de reorganisatie en rationalisatie van het ziekenhuisnetwerk via een specialisatie, concentratie en afslanking van ziekenhuisdiensten en via een gezamenlijk beheer en gezamenlijke exploitatie van ziekenhuizen en Portugal zorgt ervoor dat het meerjarige actieplan voor de reorganisatie van de ziekenhuizen wordt uitgevoerd;
- (17) na de goedkeuring van de wijzigingen in de nieuwe stedelijke huurwet nr. 6/2006 en het decreet waarmee de administratieve procedure voor renovaties wordt vereenvoudigd, verricht Portugal een diepgaande evaluatie van de werking van de woningmarkt;
- (18) met inachtneming van het arrest van het Constitutionele Hof van 20 september 2013, worden door Portugal alternatieve opties voor de hervorming van de arbeidsmarkt met een soortgelijke werking uitgewerkt en ingevoerd;
- (19) Portugal bevordert loonontwikkelingen die stroken met de doelstelling om de werkgelegenheidsschepping te stimuleren en het concurrentievermogen van het bedrijfsleven te verbeteren teneinde macro-economische onevenwichtigheden te corrigeren. In de programmaperiode gaan de minimumlonen alleen omhoog als dat in het licht van economische en arbeidsmarktontwikkelingen gerechtvaardigd is;
- (20) Portugal blijft de effectiviteit van zijn actieve arbeidsmarktbeleid verhogen in het licht van de resultaten van het beoordelingsverslag en het actieplan ter verbetering van de werking van de overheidsdienst voor arbeidsvoorziening;
- (21) Portugal gaat door met de uitvoering van de maatregelen die zijn vervat in zijn actieplannen om de kwaliteit van het secundair en het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding te verbeteren. Met name legt de regering plannen voor om het financieringskader van scholen doeltreffender te maken, en de referentieberoepsscholen worden opgericht;
- (22) Portugal keurt de nog in behandeling zijnde sectorale wijzigingen goed die nodig zijn voor een volledige omzetting van Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad;
- (23) Portugal publiceert kwartaalverslagen over terugvorderingspercentages, de duur en kosten van bedrijfsinsolventiezaken, de duur en kosten van belastingzaken en het afwikkelingspercentage van gerechtelijke handhavingzaken;
- (24) Portugal verbetert het ondernemingsklimaat door de nog lopende hervormingen te voltooien om de administratieve lasten terug te dringen (volledig operationele één-loketten bepaald in Richtlijn 2006/123/EG en projecten tot afschaffing van vergunningen), door de kenmerken van de gereguleerde beroepen af te stemmen op EU-richtlijnen en door de bestaande vergunningsprocedures, voorschriften en andere administratieve lasten in de economie die de ontwikkeling van economische activiteiten sterk belemmeren, verder te vereenvoudigen;

- (25) Portugal voltooit de hervorming van het bestuursstelsel voor de havens, waarbij onder meer tot een grondige herziening van de havenexploitatieconcessies wordt overgegaan;
- (26) Portugal legt de maatregelen om de werking van het vervoerssysteem te verbeteren, ten uitvoer;
- (27) Portugal gaat door met de implementatie van de omzetting van de EU-spoorwegpakketten;
- (28) Portugal voert het plan uit om een onafhankelijk logistiek bedrijf voor gas en elektriciteit in het leven te roepen;
- (29) Portugal voert adequate maatregelen uit om de energietariefschuld te elimineren en de houdbaarheid van het nationale elektriciteitssysteem te waarborgen;
- (30) de regering dient de gewijzigde statuten van de beroepsorganisaties bij het Portugese parlement in;
- (31) Portugal hecht zijn goedkeuring aan de overeenkomstige wijzigingen in de statuten van de nationale toezichhoudende instanties;
- (32) Portugal gaat door met het wegnemen van toetredingsdrempels, het versoepelen van de bestaande vergunningseisen en het terugdringen van administratieve lasten in de dienstensector;
- (33) Portugal publiceert kwartaalverslagen over terugvorderingspercentages, de duur en kosten van bedrijfsinsolventiezaken, de duur en kosten van belastingzaken en het afwikkelingspercentage van gerechtelijke handhavingzaken;
- (34) Portugal keurt de bouwwetten en de andere sectorale wijzigingen goed die nodig zijn voor een volledige omzetting van de Dienstenrichtlijn;
- (35) Portugal beoordeelt het effect van het facultatieve btw-boekhoudsysteem op kasbasis;
- (36) Portugal verricht een inventarisatie en een analyse van de kosten van regelgeving waarvan naar alle waarschijnlijkheid een groter effect op de economische activiteit zal uitgaan.

9. Teneinde het vertrouwen in de financiële sector te herstellen, streeft Portugal ernaar een toereikend kapitaalniveau in zijn banksector te behouden en een ordelijk schuldafbouwproces te waarborgen met naleving van de in het memorandum van overeenstemming vastgestelde termijnen. In dit verband legt Portugal de met de Commissie, de ECB en het IMF overeengekomen strategie voor de Portugese banksector ten uitvoer zodat de financiële stabiliteit wordt bewaard. Portugal neemt in het bijzonder de volgende maatregelen:

- (1) het monitort de overgang van de banken naar de nieuwe kapitaalvoorschriften, zoals neergelegd in de Richtlijn Kapitaalvereisten IV, en zorgt ervoor dat de kapitaalbuffers berekend blijven op het moeilijke bancaire bedrijfsklimaat;
- (2) het adviseert de banken om hun zekerhedenbuffers op houdbare basis te versterken;
- (3) het blijft het bankstelsel, indien nodig, verdere steun verlenen en het blijft banken stimuleren om op zoek te gaan naar particuliere oplossingen, terwijl de middelen uit de faciliteit voor solvabiliteitssteun aan banken overeenkomstig

- de onlangs gewijzigde EU-staatssteunregelgeving beschikbaar blijven om aan levensvatbare banken onder strikte voorwaarden verdere steun te verlenen;
- (4) het zorgt voor een evenwichtige en ordelijke schuldafbouw in de banksector, hetgeen van cruciaal belang blijft om financieringsonevenwichtigheden structureel weg te werken en de sector op middellange termijn minder afhankelijk te maken van Eurosysteemfinanciering. De bancaire financierings- en kapitaalplannen worden elk kwartaal getoetst;
  - (5) het zorgt voor een verdere versterking van de toezichthoudende organisatie van de centrale bank van Portugal (BdP), optimaliseert zijn toezichtsprocedures en ontwikkelt en implementeert nieuwe toezichtsmethodologieën en -instrumenten. De BdP zal de normen voor leningen waarvan de schuldendienstverplichtingen niet worden nagekomen, herzien en afstemmen op de criteria van de desbetreffende technische EBA-norm en de op EU-niveau vastgestelde termijn;
  - (6) het gaat door met de monitoring op kwartaalbasis van de potentiële kapitaalbehoefte van banken in het kader van een toekomstgerichte benadering onder stressomstandigheden, mede door integratie van het nieuwe top-downstresstestkader in het kwaliteitsborgingsproces, op basis waarvan de voornaamste achterliggende factoren van de resultaten kunnen worden beoordeeld;
  - (7) het gaat door met de stroomlijning van de CGD-groep (Caixa Geral de Depósitos), die in handen van de overheid is;
  - (8) het besteedt het beheer van de momenteel door Parvalorem in portefeuille gehouden BPN-kredieten (Banco Português de Negócios) uit aan ondernemingen die volgens een aanbestedingsprocedure zijn geselecteerd en die de opdracht hebben de activa geleidelijk te recupereren. Het zorgt ervoor dat de dochterondernemingen en de activa van de overige twee special purpose vehicles die in handen zijn van de overheid, tijdig worden afgestoten;
  - (9) het analyseert de herstelplannen van de banken, waarover het richtsnoeren verstrekt die stroken met de desbetreffende technische (ontwerp)normen van de EBA en met de aanstaande EU-richtlijn inzake het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen, en het stelt afwikkelingsplannen op op basis van de rapporten van de banken;
  - (10) het rondt de implementatie van het kader op grond waarvan financiële instellingen tot buitengerechtelijke herstructurering van de schulden van huishoudens kunnen overgaan, af en het zorgt voor een soepele toepassing van het kader voor de herstructurering van de schulden van bedrijven;
  - (11) het stelt kwartaalverslagen op over de tenuitvoerlegging van de nieuwe herstructureringsinstrumenten. Het verkent op basis van de recentelijk gehouden enquête alternatieven om de kans op een succesvol herstel te vergroten van ondernemingen die toetreden tot de PER (de bijzondere revitaliseringsprocedure voor ondernemingen in ernstige financiële moeilijkheden) en het Sireve (het herstelsysteem voor ondernemingen middels buitengerechtelijke akkoorden voor ondernemingen in een moeilijke economische situatie of dreigende of feitelijke insolventie);
  - (12) het gaat door met de monitoring van de hoge schulden van bedrijven en huishoudens en stelt kwartaalverslagen daarover op, en zorgt er ook voor dat

het nieuw in te voeren schuldenherstructureringskader zo effectief mogelijk werkt;

- (13) het bevordert op grond van de gedane voorstellen de diversificatie van financieringsalternatieven voor het bedrijfsleven, en het ontwikkelt en implementeert oplossingen die het bedrijfsleven financieringsalternatieven voor de traditionele bankkredieten bieden, middels een breed scala van maatregelen om hun toegang tot de kapitaalmarkten te verbeteren;
- (14) het verbetert op basis van de uitkomsten van de recente externe audit de resultaten en het beheer van de bestaande, door de overheid ondersteunde kredietlijnen. Het implementeert de onlangs herziene routekaart voor de verbetering van de doelmatigheid en het beheer van het nationale garantiestelsel, terwijl de risico's voor de overheid zo veel mogelijk worden beperkt;
- (15) het zet een financiële ontwikkelingsinstelling op voor de stroomlijning en centralisatie van het beheer van het vergoedbare deel van de financiële instrumenten van de EU-structuurfondsen voor de programmeringsperiode 2014-2020. De instelling mag geen deposito's of andere terugbetaalbare gelden van het publiek aanvaarden noch rechtstreeks leningen verstrekken."

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Portugese Republiek.

Artikel 3

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter